

ORDIN

pentru aprobarea standardului privind competențe transversale

Având în vedere prevederile:

- Art.196 alin. 4 lit c) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare;

- art. 4 alin. (1) lit. e) din Hotărârea Guvernului nr. 556/2011 privind organizarea, structura și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări, cu modificările și completările ulterioare;

- referatul de aprobare nr. ..../11.03.2023,

În temeiul prevederilor art. 13, alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare.

MINISTRUL EDUCAȚIEI

emite prezentul ordin:

Art. 1. 1) Competențele transversale sunt considerate în mod obișnuit ca nefiind legate în mod specific de un anumit loc de muncă, sarcină, disciplină academică sau domeniu de cunoaștere, ci ca fiind abilități care pot fi utilizate într-o mare varietate de situații și medii de lucru, inclusiv cele regăsite în portalul european ESCO, în conformitate cu art. 181 alin. 92 lit. c) din Legea învățământului superior nr. 199/2023.

2) În spațiul educației și formării profesionale europene, conform clasificarea multilingvă a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor europene –ESCO se face o distincție aproximativă între abilitățile și competențele specifice ocupației și cele intersectoriale sau transversale.

3) Competențele intersectoriale/transversale ESCO acoperă abilitățile cheie generale, abilitățile transferabile și abilitățile de bază de care fiecare individ are nevoie pentru a avea succes pe piața muncii.

4) În cadrul pilonului ESCO aptitudinile și competențele intersectoriale/transversale sunt organizate într-o structură ierarhică cu următoarele cinci rubrici:

- a. Gândire (de exemplu, abilitățile de gândire critică „verificați faptele”),
- b. Limbă (de exemplu, „română”),
- c. Aplicarea cunoștințelor (de exemplu, „creați conținut electronic”),
- d. Interacțiunea socială (de exemplu, „construiți relații”),

e. Atitudini și valori (de exemplu, „abordează provocările”).

5) În procesul de formulare a termenilor, aptitudinile/abilitățile, competențele și cunoștințele transversale sau intersectoriale sunt, în general, tratate în același mod ca termenii specifici pentru ocupație sau sector de activitate CAEN.

6) Aptitudinile/abilitățile, competențele și cunoștințele transversale contribuie la mobilitatea pe piața muncii. Utilizarea lor în ESCO atrage atenția utilizatorului asupra noilor domenii de muncă și oportunităților de angajare.

7) La fiecare ocupație sau sector se specifică aptitudini/competențe transversale, dacă este necesar.

8) Aptitudinile/abilitățile transversale ar trebui specificate pentru un sector sau un grup de ocupații. Dacă termenul este folosit foarte frecvent într-un sector sau pentru o grupă de ocupații, acestea sunt comune la locul de muncă. În caz contrar, termenul ar trebui să rămână transversal, putând fi utilizat în diferite sectoare, facilitând mobilitatea forței de muncă în mod similar cu competențele manageriale.

Art. 2. 1) Se identifică două grupe de competențe/aptitudini transversale sau transsectoriale:

a) Competențe transversale - comune la locul de muncă, pentru un sector sau grup de ocupații, denumite C2, conform HG 772/2022, și se definesc astfel: ”ca nefiind legate în mod specific de un anumit loc de muncă, sarcină, disciplină academică sau domeniu de cunoaștere, ci ca fiind abilități care pot fi utilizate într-o mare varietate de situații și medii de lucru, inclusiv cele regăsite în portalul ESCO”; sunt specifice și se dezvoltă pe sectoare de activitate CAEN.

b) Competențele transversale – manageriale generale, transsectoriale, denumite în continuare C4.1, conform HG 772/2022, reprezintă achiziții valorice și atitudinale care depășesc un anumit domeniu/program de studii și se exprimă prin următorii descriptori: autonomie și responsabilitate, interacțiune socială, dezvoltare personală și profesională. Acestea se pot particulariza și pe sector de activitate CAEN și devin competențe transversale – manageriale sectoriale.

Art. 3 (1) Competențele transversale din standard se dezvoltă respectând ierarhia europeană a competențelor, ce se ierarhizează pe 4 nivele de competență profesională, conform OM .....privind metodologia de elaborare și actualizare a calificărilor și luând ca exemplu modelele competențelor digitale, verzi și antreprenoriale elaborate la nivelul Comisiei Europene.

(2) Cele 4 niveluri profesionale de competență, care au o corespondență cu nivelurile de calificare conform CNC, sunt prezentate în continuare:

a. Nivelul 1 – de bază, corespunde pentru nivelul 1 CNC – bază începător și nivelul 2 CNC – bază;

b. Nivelul 2 – intermediar corespunde pentru nivelul 3 CNC – intermediar și nivelul 4 CNC – intermediar competent;

c. Nivelul 3 – avansat corespunde pentru nivelul 5 CNC avansat și nivelul 6 CNC – avansat competent;

d. Nivelul 4 – specialist corespunde pentru nivelul 7 CNC – specialist și nivelul 8 CNC – specialist competent;

(3) Competențele sunt dezvoltate și descrise diferit pe niveluri de competențe prin descriptorii și rezultatele învățării. Fiecare nivel profesional de competență consideră precedentul dobândit și certificat ca o bază de pornire spre o dezvoltare ierarhică profesională.

(4) Competențele transversale se încadrează în domeniul de specializare a cunoașterii, respectiv domeniul – ISCED 003 – competențe de dezvoltare personală.

(5) Pentru competențele transversale – comune la locul de muncă, se utilizează grupele de competențe transversale din ESCO care sunt structurate și organizate pe 6 domenii:

a. T1 – competențe și aptitudini de bază – C2-I;

b. T2 – competențe și aptitudini de gândire – C2-II;

c. T3 – aptitudini și competențe de autoconducere – C2-III;

d. T4 – aptitudini și competențe sociale și de comunicare – C2-IV;

e. T5 – aptitudini și competențe fizice și manuale – C2-V;

f. T6 – competențe și aptitudini legate de viață – C2-VI.

(6) Competențele transversale manageriale se pot utiliza în programele postuniversitare sau de formare a adulților destinate celor ce au ocupații prevăzute în grupa majora 1 din COR sau se pregătesc pentru ocuparea unei asemenea ocupații/funcții de conducere.

Art. 4. (1) Se aprobă standardul pentru competențe transversale ce conține atât competențe transversale - comune la locul de muncă – C2, adaptate din ESCO, precum și cele transversale manageriale generale, structurate pe niveluri de competență profesională, prezentate în Anexa 1.

(2) Alocarea competențelor transversale C2 pe sectoarele de activitate și subgrupele majore din COR/ISCO-08, pentru standardele de calificare/ocupaționale/standardele de pregătire profesională se va gestiona de către ANC și comitetele sectoriale și se va publica pe site-ul instituției; actualizarea se face la cererea pieței muncii, minimum o dată la 5 ani, prin ordin de ministru la propunerea ANC cu avizul ARACIS.

(3) În acest interval, acesta se poate actualiza prin decizia președintelui ANC cu avizul comitetului sectorial.

Art. 5. Instituțiile de învățământ superior acreditate pot organiza și desfășura programe de formare profesională a adulților pentru competențele transversale prevăzute în standard, în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) din Legea învățământului superior nr. 199/2023 pentru subgrupe majore ISCO-08 specifice fiecărui domeniu fundamental acreditat ISCED, prezentat în Anexa 2.

Art. 6. (1) Programele de formare profesională a adulților prevăzute la art. 5. se finalizează cu evaluarea și certificarea de competențe transversale. Actul de studii eliberat se numește certificat de atestare a competențelor transversale.

(2) Certificatul de atestare a competențelor transversale se eliberează în cazul în care candidatul a fost declarat competent pentru rezultatele învățării asociate uneia sau mai multor competențe din standard.

(3) Standardul competențelor transversale este utilizat în scrierea standardelor ocupaționale, standardelor de pregătire profesională, standardelor de calificare și a programelor de studii, după caz, diferențiat pe niveluri de calificare.

(4) Competențele transversale pot fi dobândite independent sau în cadrul unor programe de educație și formare profesională/de dezvoltare personală.

Art. 7 La finalizarea programelor postuniversitare de dezvoltare personală, conform OM .....se eliberează certificatul de atestare a competențelor transversale, pentru dobândirea sau promovarea pe niveluri superioare a competențelor transversale sau cheie, al cărui model se aproba prin ordin de ministru conform art..... .

Art. 8 Autoritatea Națională pentru Calificări, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, Direcția Generală Învățământ Superior și instituțiile de învățământ superior/organizațiile furnizoare de educație duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 9 Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I și intră în vigoare începând cu anul universitar 2024-2025.

**MINISTRU
LIGIA DECA**

București

Nr. _____ Data _____

Standardul pentru competențe transversale

Competență conform OM ..... Privind elaborarea și actualizarea calificărilor	Competență transversala conform ESCO	Nivelul profesional de competență - nivelul de calificare CNC	Rezultatele învățării pe nivel profesional de competență	Observații
I. Comune la locul de muncă				
C2 - I	T1 - competențe și aptitudini de bază	1 -1/2 CNC	-Stăpânește limbi străine – scris, citit, vorbit, ascultat – specific pe domenii/sector sau grupe minore ISCO	Respectă nivelele europene pt. pentru limbi străine –niv nivelul A
		2 -3/4 CNC	-Lucrează cu numere și măsuri - matematică și științe: conf. Niv. conform nivelului de învățământ obligatoriu	Și/Sau limbi străine specifice pe sector niv nivelul B

		3 -5/6 CNC	-Utilizează dispozitivele și aplicațiile- tehnologiei și ingineriei specifice pe sectoare CAEN	Și/Sau limbi străine specifice pe sector niv nivelul C
		4 -7/8 CNC	-Utilizează dispozitivele și aplicațiile tehnologie tehnologice, ingineresti specifice pe grupe minore din ISCO	
C2 - II	T2 – Competențe și aptitudini de gândire	1 -1/2 CNC	-Prelucrează informațiile, ideile și conceptele specifice domeniului sau grupei minore ISCO	
		2 -3/4 CNC	-Planifică și organizează activități specifice domeniului /grupeii minore ISCO	
		3 -5/6 CNC	-Soluționează probleme, Prognose și luarea deciziilor -Căutarea Caută și dezvoltă oportunități și dezvoltarea de oportunități	

			-Programare Programează și coordonează coordonare pe domenii sau grupe minore ISCO	
		4.- 7/8 CNC	-Gândește creativ și inovativ -Capacitate de gândire-concepție /proiectare/ grafică/desen în domeniu /sector	
C2 - III	T3 - aptitudini și competențe de autoconducere	1 - 1/2 CNC	-Desfășoară activități în mod eficient la locul de muncă sau personal	
		2 - 3/4 CNC	-Economie și management în sector -Demonstrează disponibilitatea de a învăța	
		3 - 5/6 CNC	-Menține o atitudine pozitivă la locul de muncă -Conduce pe alți lideri	

		4 - 7/8 CNC	-Adoptă o abordare pro activă la locul de muncă	
C2 - IV	T4 - aptitudini și competențe sociale și de comunicare S2	1 - 1/2 CNC	-Comunică ,scris ,oral cu cei din jur indiferent de vârstă, pregătire, gen, profesie	
		2 - 3/4 CNC	-Sprijină sau susține pe alții la locul de muncă, în viața socială /personală	
		3 - 5/6 CNC	-Respectă codul de conduită etică și etică profesională	
		4 - 7/8 CNC	-Colaborează în cadrul echipelor și rețelelor și lucru în echipa , -la muncă sau viața civilă -Cunoaște fundamentele/ istoria domeniului fundamental	

C2 - V	T5 - Aptitudini și competențe fizice și manuale-L3	1 - 1/2 CNC	-Manipulează și controlează obiecte și echipamente la alegere, suplimentar din ESCO : S6,S7,S8	+ conform sectorului de muncă /grupa minoră ISCO
		2 - 3/4 CNC	-Răspunde la circumstanțe fizice+= la alegere din ESCO : S6,S7,S8	Idem
		3 - 5/6 CNC	-Mentenanță și operațional (examinare, verificare, inspecție, raportare, remediere); -Sănătate, siguranță, Securitate în muncă	-specific pe sector /domeniu /grupa minoră ISCO
		4 - 7/8 CNC	-Controlul și asigurarea calității;	-specific pe sector /domeniu/grupa minoră ISCO
C2 - VI	T6 - competențe și aptitudini legate de viață	1 - 1/2 CNC	-Aplică aptitudini și competențe legate de mediu -Aplică cunoștințele generale la locul de muncă	specific pe sector /domeniu/grupa minoră ISCO

		2 - 3/4 CNC	-Aplică aptitudini și competențe legate de sănătate la locul de muncă -Aplică aptitudini și competențe antreprenoriale și financiare la locul de muncă	specific pe sector /domeniu/grupa minoră ISCO
		3 - 5/6 CNC	-Aplică aptitudini și competențe civice la locul de muncă	specific pe sector /domeniu/grupa minoră ISCO
		4 – 7/8 CNC	-Aplică aptitudini și competențe culturale la locul de muncă	specific pe sector /domeniu/grupa minoră ISCO
II. Competențe manageriale C4				
<u>Deprinderi manageriale / Fundamentele afacerii</u> –se pot particulariza pe sector CAEN	1. Flexibilizarea gândirii	Nivelul managerial -4.Superior	-Dezvoltare de obiective și strategii/ planificare – prognoză- 1 ECTS -Luare de decizii/ Decizia-1 ECTS -Alocare și control de resurse/ pregătire și evaluare a bugetelor /	Director general și similar

			monitorizare și control a resurselor -1 ECTS	
	2. Orientare spre business	-3. Mediu	-Organizare, planificare, și programarea muncii și activităților/ dezvoltarea unei viziuni organizaționale-1 ECTS -Conducere și motivare/ informare/ delegare/ motivare și inspirație pentru ceilalți-1 ECTS -Recrutare și angajare/ de personal/RU-1 ECTS	Directori și asimilați
	3. Orientare spre client	-2. De bază	-Deprinderi manageriale/de gestionare/ antreprenorial – 1 ECTS - Construire și dezvoltare de echipe/ comunicare-networking/ dezvoltare și mentorat -1 ECTS	Șefi serviciu/birou /asimilați

			- Supraveghere de oameni/ gestionare a conflictelor și team building / monitorizare și control a resurselor -1 ECTS	
	4 Fundamentele domeniului Management	-1. Operativii	-Clarificarea rolurilor și a obiectivelor în organigrama -1 ECTS -Monitorizarea muncii și activităților acordare de suport pentru ceilalți-1 ECTS -Activități administrative /patrimoniu /proprietate intelectuală -1 ECTS	Șefi echipă – asimilați

Nota :

- **competentele de nivel profesional 1 si 2 sunt specifice standardelor ocupaționale /calificare/SPP de nivel preuniversitar.**
- **competentele manageriale se pot dezvolta in programe de educație si formare personala si nu depind de nivelul de calificare ci doar de poziția manageriala pentru care se intenționează pregătirea conform grupei majore 1 din COR.**

Anexa 2 la metodologie

Correspondența dintre subgrupele majore COR/ISCO și domeniile fundamentale din educație/largi ISCED

Cod COR/ISCO	Subgrupă majoră COR	Domeniu fundamental ISCED
11	Legislatori, membri ai executivului și înalți conducători ai administrației publice	04 Afaceri, administrație și drept-management
12	Conducători în domeniul administrativ și comercial	04 Afaceri, administrație și drept-management
13	Conducători de unități din industrie și servicii	04 Afaceri, administrație și drept-management
14	Conducători de unități din industria hotelieră, comerț și alte servicii	04 Afaceri, administrație și drept-management
21	Specialiști în domeniul științei și ingineriei	08 Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare
		07 Inginerie, producție și construcții
		05 Științele naturale, matematică și statistică
22	Specialiști în domeniul sănătății	09 Sănătate și asistență socială
23	Specialiști în învățământ	01 Educație
24	Specialiști în domeniul administrativ-comercial	04 Afaceri, administrație și drept
25	Specialiști în tehnologia informației și comunicațiilor	06 Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC)
26	Specialiști în domeniul juridic, social și cultural	05 Științele naturale, matematică și statistică
		02 Științe umaniste și arte
		03 Științe sociale, jurnalism și informare